

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

หลักสูตรปริญญาตรี
วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

ตำรา
รหัส ๐๐๐ ๒๓๘

เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา
Buddhist Festival and Traditions
(ฉบับปรับปรุง)

โครงการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร
กองวิชาการ สำนักงานอธิการบดี ปีการศึกษา ๒๕๖๕

สารบัญ

คำปรารภ	00
คำนำ	00
คณะกรรมการดำเนินงานโครงการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร ปีงบประมาณ ๒๕๖๕	00
บทที่ ๑ เทศกาลและพิธีกรรมในพระพุทธศาสนา	00
๑.๑ ความนำ	00
๑.๒ ความหมายเทศกาลและพิธีกรรมในพระพุทธศาสนา	00
๑.๓ ความเป็นมาของเทศกาลพิธีกรรมในพระพุทธศาสนา	00
๑.๔ องค์ประกอบของเทศกาลและพิธีกรรมในพระพุทธศาสนา	00
๑.๕ ประเภทของเทศกาลและพิธีกรรมในพระพุทธศาสนา	00
๑.๖ ความสัมพันธ์ระหว่างเทศกาลและพิธีกรรมในพระพุทธศาสนา	00
สรุปท้ายบท	00
คำถามท้ายบท	00
เอกสารอ้างอิงประจำบท	00
บทที่ ๒ เทศกาลและพิธีกรรมในสมัยพุทธกาล	00
๒.๑ ความนำ	00
๒.๒ แนวคิดเรื่องเทศกาลในสมัยพุทธกาลที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา	00
๒.๓ แนวคิดเรื่องพิธีกรรมในสมัยพุทธกาลที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา	00
๒.๔ ความสัมพันธ์และคุณค่าของเทศกาลและพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์	00
สรุปท้ายบท	00
คำถามท้ายบท	00
เอกสารอ้างอิงประจำบท	00
บทที่ ๓ เทศกาลและพิธีกรรมหลังพุทธกาล	00
๓.๑ ความนำ	00
๓.๒ ย้อนรอยพิธีกรรมหลังพุทธกาล	00
๓.๓ พิธีกรรมการบรรพชา อุปสมบท หลังพุทธกาล	00
๓.๔ บทบาทพระสงฆ์ในการประกอบพิธีกรรมในยุคหลังพุทธกาล	00
๓.๕ การสร้างพระพุทธรูปและพระเจดีย์	00
๓.๖ วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเพื่อระลึกถึงพระพุทธเจ้า	00
๓.๗ การจัดเทศกาลในประเทศอินเดีย พิธีกรรมที่มีอิทธิพลต่อประเทศไทยหรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทศกาลและพิธีกรรมหลังพุทธกาล	00
สรุปท้ายบท	00

คำถามท้ายบท	00
เอกสารอ้างอิงประจำบท	00
บทที่ ๔ เทศกาลและพิธีกรรมในประเทศไทย	00
๔.๑ ความนำ	00
๔.๒ เทศกาลที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา	00
๔.๒.๑ เทศกาลสงกรานต์	00
๔.๒.๒ เทศกาลสารท	00
๔.๒.๓ เทศกาลทอดกฐิน	00
๔.๒.๔ เทศกาลลอยกระทง	00
๔.๓ พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา	00
๔.๓.๑ พิธีที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์และราชการ(พิธีหลวง)	00
- พระราชพิธี	00
- พระราชกุศล	00
- รัฐพิธี	00
๔.๓.๒ พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาสำหรับประชาชนทั่วไป	00
- งานมงคล	00
- งานอวมงคล	00
สรุปท้ายบท	00
คำถามท้ายบท	00
เอกสารอ้างอิงประจำบท	00
บทที่ ๕ อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย	00
๕.๑ ความนำ	00
๕.๒ อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยด้านความเชื่อและจิตใจ	00
๕.๓ อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยด้านวัฒนธรรมและประเพณี	00
๕.๔ อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยด้านสังคมและการปกครอง	00
๕.๕ อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยด้านเศรษฐกิจ	00
๕.๖ อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยด้านการศึกษา	00
๕.๗ อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยด้านสิ่งแวดล้อม	00
สรุปท้ายบท	00
คำถามท้ายบท	00
เอกสารอ้างอิงประจำบท	00
บทที่ ๖ เทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญของภาคต่างๆในประเทศไทย	00
๖.๑ ความนำ	00
๖.๒ เทศกาลและพิธีกรรมของภาคกลาง	00
๖.๓ เทศกาลและพิธีกรรมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	00

๖.๔ เทศกาลและพิธีกรรมของภาคเหนือ	00
๖.๕ เทศกาลและพิธีกรรมของภาคใต้	00
สรุปท้ายบท	00
คำถามท้ายบท	00
เอกสารอ้างอิงประจำบท	00
บทที่ ๗ ระเบียบพิธีกรรม	00
๗.๑ ความนำ	00
๗.๒ ศาสนพิธี หมวดที่ ๑	00
- กุศลพิธี	00
- พิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ	00
๗.๓ ศาสนพิธี หมวดที่ ๒	00
- บุญพิธี	00
- พิธีอนุโมทนาบุญ	00
๗.๔ ศาสนพิธี หมวดที่ ๓	00
- ทานพิธี	00
- พิธีถวายเทียนพรรษา	00
๗.๕ ศาสนพิธี หมวดที่ ๔	00
- ปกิณณกพิธี	00
- พิธีปฏิบัติธรรม	00
สรุปท้ายบท	00
คำถามท้ายบท	00
เอกสารอ้างอิงประจำบท	00
บทที่ ๘ พระราชพิธีและรัฐพิธี	00
๘.๑ ความนำ	00
๘.๒ พระราชพิธี	00
๘.๒.๑ ความเป็นมาของพระราชพิธี	00
๘.๒.๒ ความหมายของพระราชพิธี	00
๘.๒.๓ ความสำคัญและความเป็นมาของพระราชพิธี	00
๘.๓ พระราชพิธีในรัชกาลที่ ๑๐	00
๘.๔ รัฐพิธี	00
๘.๔.๑ ความสำคัญและความเป็นมา	00
๘.๔.๒ ความหมายของรัฐพิธี	00
๘.๔.๓ ประเภทรัฐพิธี	00
สรุปท้ายบท	00

คำถามท้ายบท	00
เอกสารอ้างอิงประจำบท	00
บทที่ ๙ หลักการปฏิบัติตนในพิธีกรรม	00
๙.๑ ความน่า	00
๙.๒ หลักการของพิธีกรรม พิธีการและพิธีกร	00
๙.๓ ข้อปฏิบัติทั่วไปในการจัดงานพิธีการทำบุญงานมงคล	00
๙.๔ ข้อปฏิบัติทั่วไปในการจัดงานพิธีการทำบุญงานอวมงคล	00
๙.๕ ข้อควรรู้ในหลักการปฏิบัติหน้าที่ในพิธีกรรม	00
๙.๖ ข้อควรรู้ในหลักการและหน้าที่ของผู้เข้าร่วมพิธีกรรม	00
สรุปท้ายบท	00
คำถามท้ายบท	00
เอกสารอ้างอิงประจำบท	00
บรรณานุกรม	00
ภาคผนวก : ประมวลรายวิชาและแผนการสอน	00
คณะกรรมการผู้พัฒนาเนื้อหารายวิชาเทศบาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา	00